

Fibepris til DnR-stipendiat

Jonas Gaudernack ble tildelt årets Fibepris for arbeidet med et forskningsbidrag innen revisjon – «Cue Combinations in Control Risk Judgements». Selve tildelingen fant sted på et arrangement ved Norges Handelshøyskole som ble avholdt i januar.

Jonas ble i 2006 tildelt Revisorforeningens doktorgradsstipend innen revisjon og internkontroll. Forskningen har bidratt til å hjelpe revisor med å gjøre bedre internkontrollvurderinger noe som også gir riktigere risikovurderinger.

Cappelen Akademisk Forlag har siden 1996 delt ut prisen for beste forskningsbidrag til Fagkonferansen for bedriftsøkonomiske emner (FIBE). Konkurransen er åpen for forskere under 35 år, og prisen er på kr 20 000.

OVERREKKELSEN: Jonas Gaudernack får Fibeprisen 2009. Søren Wenstøp fra Cappelen Akademisk forlag til venstre. (Foto: Hallvard Lyssand/NHH)

Frivillighetsregisteret er åpnet

Tirsdag 2. desember gikk startskuddet for registrering i Frivillighetsregisteret. Gjennom Altinn.no kan lag og foreninger nå sende elektronisk registrering.

Registrering i Frivillighetsregisteret er et vilkår for deltakelse i Grasrotandelen. Grasrotandelordningen innebærer at alle som spiller på et av Norsk Tipping sine spill kan velge at inntil fem prosent av den innsatsen de legger inn skal gå til en bestemt frivillig organisasjon.

Saker som kommer inn til registeret, blir behandlet i den rekkefølge de sendes inn. Lag og foreninger oppfordres til å sende registrering elektronisk gjennom Altinn, da saksbehandling av disse meldingene vil gå raskere.

Dom om foreldelse av moms krav

Høyesterett har avsagt dom om foreldelsesfristen for krav på tilbakebetaling av for mye innbetalt merverdiavgift i kjølvann av Porthuset-dommen.

Saken gjaldt foreldelse av hotellselskapers krav om tilbakebetaling av for mye innbetalt merverdiavgift. Foreldelseslovens alminnelige foreldelsesfrist er på tre år. Foreldelsesloven har også en unntaksregel om tilleggsfrist på ti år. Regelen om tilleggsfrist gjelder der fordringshaver ikke har gjort kravet gjeldende fordi han manglet nødvendig kunnskap om fordringen eller skyldneren.

Før Porthuset-dommen ble avsagt var det ikke klart at hotellselskapene hadde rett til forholdsmessig fradrag for merverdiavgift på kostnader knyttet til oppføring av hotellrom i den grad det var momspliktig omsetning på rommene. Spørsmålet i saken var om det kunne gis tilleggsfrist etter foreldelsesloven når selskapets uvitenhet om kravet skyldtes en uriktig forståelse av fradragregelen etter merverdiavgiftsloven § 21.

Rettens flertall kom til at tilleggsfristen ikke kom til anvendelse. Det forelå ikke manglende kunnskap om rettsregelen, men snarere usikkerhet om tolkningen av regelen.

Revisjonspliktutvalgets innstilling

Høringsrunden om revisjonspliktutvalgets innstilling er avsluttet. Nedenfor følger en skjematisk oversikt over hvilke høringsinstanser som er for eller mot videreføring av revisjonsplikten for de minste selskapene. Ni av høringsinstansene, herunder fem departement, meddelte at de ikke hadde merknader.

En kort oppsummering av kommentarer fra de forskjellige instansene finnes på: revisorforeningen.no/d9435580/Horing-om-revisjonsplikt---en-oppsummering

FOR videreføring av revisjonsplikt for små aksjeselskaper	MOT videreføring av revisjonsplikt for små aksjeselskaper
Byggenæringens Landsforbund BNL	Bedriftsforbundet
Den norske Revisorforening	Foretaksforeningen
Finansnæringens Hovedorganisasjon – FNH	Helse- og omsorgsdepartementet
Justisdepartementet	Handelens og servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH)
Kredittilsynet	Landbruks- og matdepartementet
Kunnskapsdepartementet	Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening - NARF
Landsorganisasjonen i Norge – LO	Norges Bondelag
Norges Handelshøyskole – NHH	Nærings- og handelsdepartementet
Norges Kommunerevisorforbund – NKRF	Næringslivets Hovedorganisasjon – NHO
Norsk Øko-forum	Panlegis Group
Skattedirektoratet	Professor John Christian Langli
Skatterevisevorennes Forening	Småbedriftsforbundet
Sparebankforeningen	Økonomiforbundet
Statistisk Sentralbyrå	
Universitetet i Agder	
Økokrim	

Karaoke er momspliktig

I en sak knyttet til inngangspenger til en karaokebar, etterberegnet staten karaokebaren for merverdiavgift på inngangspengene fordi omsetningen, etter myndighetenes syn, ikke var omfattet av merverdiavgiftsunntaket ved «retten til å overvære konsert».

Tingretten ga staten medhold. Karaoke kan ikke anses som rett til å overvære konsert. Om verten deltar mye eller lite kan ikke tillegges vekt. Det har heller ikke betydning hvilken kvalitet det er på underholdningstilbudet.

Dommen er endelig.

Forslag til endringer av bokføringsregelverket

Finansdepartementet har sendt på høring delrapport II fra Bokføringsstandardstyret der det er foreslått endringer i bokføringsloven og bokføringsforskriften. En vurdering av kravet til oppbevaringstid, foretatt av Skattedirektoratet og Økokrim, er en del av høringen. Høringsfristen er 20. mars 2009.

Ny innfallsvinkel til bekjempelse av ukultur

Gjennom teaterstykket «Si nei til svindel» går BDO Noraudit nye veier for å sette fokus på ukultur i organisasjoner. Stykket er skrevet av Nigel Iyer og regissert av Terje Ranæs.

Teaterstykket ble vist 22. januar for spesielt inviterte gjester på en såkalt «Mystery Theatrical Dinner» som ble avholdt på Smuget i Oslo. Teaterstykket ble etterfulgt av en diskusjon av temaet der publikum ble sterkt involvert.

Kontorer - samarbeid - Oslo

I revisjonskontorer Oslo sentrum vest er det muligheter for leie av inntil 3 kontorer eller inntil 5 arbeidsplasser for revisorer, konsulenter eller tilsvarende funksjoner.

Andre samarbeidsformer vurderes for de rette personer. Ansettelse av medarbeidere med erfaring fra revisjon eller regnskap/økonomi er også aktuelt.

Stor fleksibilitet i forhold til leieperiode og tilleggstjenester.

T: 880 08 485

E: search@aktivraadgivning.no

Kildeskatt på pensjoner fra Norge

Regjeringen har lagt frem forslag om at pensjon fra Norge skal være skattepliktig til Norge også for pensjonister som er bosatt i utlandet. Skattesatsen foreslås satt til 15 % av brutto pensjon.

Etter dagens regler er pensjoner fra Norge bare skattepliktige til Norge for personer som er bosatt her. Pensjoner til personer som er bosatt i utlandet, er skattefrie i Norge.

Etter forslaget til nye regler vil pensjoner fra folketrygden og pensjoner fra offentlige tjenestepensjonsordninger bli skattepliktige også for de som er bosatt i utlandet. Private pensjoner fra Norge vil bli skattepliktige for personer som er bosatt i utlandet og som har opptjent pensjonspoeng i folketrygden. Private pensjoner fra utlandet vil bli skattepliktige dersom det er gitt fradrag for pensjonssparingen i Norge. Regjeringen mener forslaget vil gi en bedre sammenheng i skattesystemet mellom

finansieringen av pensjonene og beskatningen av dem.

Skatteavtalene Norge har med andre land, kan begrense skatteplikten etter de foreslåtte reglene. Etter gjeldende skatteavtaler med for eksempel Spania, Pakistan og Thailand har Norge frasagt seg retten til å skatlegge pensjonsinntektene til en person som er bosatt der. Der skatteavtalene gir Norge rett til å skatlegge, blir dobbeltbeskatning avhjulpet ved at landet der pensjonisten bor, enten fritar pensjonen fra beskatning eller gir fradrag i skatten der for den norske skatten på pensjonen.

Pensjonister innenfor EØS-området kan etter forslaget kreve å bli lignet etter de alminnelige skattereglene for bosatte dersom disse reglene ville gitt lavere eller ingen skatt.

De nye reglene skal etter forslaget få virkning fra 2010.

EU-rekommandasjon om begrensning av revisors erstatningsansvar

Finansdepartementet har sendt på høring implementering av EU-kommisjonens rekommandasjon 5. juni 2008 om begrensning av revisors erstatningsansvar.

EU-kommisjonens rekommandasjon bygger på den undersøkelsen som Kommisjonen tidligere har gjennomført i henhold til artikkel 31 i revisjonsdirektivet.

I undersøkelsen pekes det på reduserte muligheter for revisor til å oppnå forsikringsdekning, og en utvikling hvor erstatningskrav mot revisor har vokst til et omfang hvor selv de store revisjonsselskapene kan gå over ende. Det er pekt på mulige samfunnsmessige konsekvenser av denne utviklingen, blant annet i form av svekket konkurranse og redusert revisjonskapasitet. Rekommandasjonen retter seg i hovedsak mot revisjon av børsnoterte selskaper, men er ikke til hinder for å innføre ansvarsbegrensning for revisjon av alle typer selskaper.

Rekommandasjonen angir tre mulige former for ansvarsbegrensning, der disse også kan kombineres:

- 1 angivelse av et maksimalt ansvarsbeløp (cap), eller av en formel som gjør det mulig å beregne et slikt beløp,
- 2 fastsettelse av regler som opphever solidaransvar for de deler av skadelidtes tap som revisor ikke faktisk har bidratt til,
- 3 fastsettelse av regler som gir revisor og revisjonspliktig adgang til å inngå avtale om begrensninger i revisors erstatningsansvar (eventuelt også med virkning for tredjeparter.)

Finansdepartementet ber om høringsinstansenes synspunkter på om, og i tilfelle på hvilken måte, nevnte rekommandasjon bør gjennomføres i norsk rett.

Høringsfristen er 31. mars 2009. Fullstendig høringsstekst finnes på revisorforeningen.no

Skatteoppgjøret for aksjeselskaper i Altinn

Skatteoppgjøret for aksjeselskapene ble i 2008 lagt ut i Altinn, uten at revisor var gitt tilgang.

Revisorforeningen tok umiddelbart dette opp med Skattedirektoratet for å finne en løsning slik at også revisor allerede for inntektsåret 2007 skulle få tilgang til dokumentet.

Etter lang tids vurdering har Skattedirektoratet tatt stilling til dette og revisor vil få tilgang til skatteoppgjøret i Altinn for sine aksjeselskapsklienter. Det gjenstår imidlertid litt praktisk arbeid med denne løsningen slik at det først noe ut i 2009 vil være mulig for revisor å se skatteoppgjørene i Altinn.

Flere går konkurs

Det ble registrert i alt 4 758 konkurser og tvangsavviklinger i 2008. Det er en økning på 22,2 prosent fra 2007. Tallet på konkurser i 2008 var 3 598 – en økning på 27,4 prosent fra året før. Tilsvarende tall på tvangsavviklinger var 1 160 – en økning på 8,3 prosent.

Den store økningen kom i løpet av de tre siste månedene, hvor vi hadde godt over 50 prosent flere konkurser enn i tilsvarende periode i 2007. Det er likevel en stund til rekorden fra 2003 med 5 072 konkurser.

Økning i de fleste fylker

De aller fleste fylkene hadde flere konkurser i 2008 enn året før. Økningen er størst i Vest-Agder (174 prosent) og Oppland (125 prosent), mens det var nedgang bare i Finnmark (36 prosent) og Troms (12 prosent). Troms hadde til gjengjeld en økning i tvangsavviklinger på hele 194 prosent. Nord-Trøndelag hadde dobbelt så mange tvangsavviklinger i 2008 som året før.

Konkurskarantener

Det er ilagt 317 konkurskarantener i 2008, mot 279 i 2007. Det er en økning på 14 prosent.

Ny frist for revisoruttalelse til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet

Fristen for innsendelse av advokaters og rettshjelperes egenerklæring med revisoruttalelse til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet, og fristen for betaling av bidrag til Tilsynsrådet og Disiplinærnemnden for advokater, er i forskrift fastsatt ved kgl.res. 5. desember 2008 endret fra 1. april til 30. april. Endringene trer i kraft 1. januar 2009. Endringen kommer som følge av forslag fra Den norske Revisorforening.

Endringer i ferieloven

Det er foretatt endringer i ferieloven som trådte i kraft fra 1. januar 2009. Endringene innebærer en strengere plikt til å ta ferie, overføring av ferie begrenses og den ekstra ferieuken for 60-åringer gis alle som fyller 60 år i løpet av året.

Plikt til ferieavvikling

Ved en endring i ferieloven er det sterkere presisert at det er en plikt for arbeidsgiver å sørge for at de ansatte avvikler lovbestemt ferie i løpet av ferieåret. Det er videre tatt inn i bestemmelsen atplikten til å sørge for ferieavvikling også påhviler arbeidstakeren, se lovens § 5 nr. 1. I praksis har manglende ferieavvikling i mange tilfeller blitt økonomisk kompensert. For bedre å sikre at ferien faktisk blir avviklet, er det vedtatt at mulighetene til å få manglende avviklet ferie økonomisk kompensert strammes inn. Adgangen til å benytte økonomisk kompensasjon i stedet for faktisk avvikling av ferie er nå begrenset til de tilfeller hvor manglende ferieavvikling skyldes sykdom eller permisjoner i ferieåret. I andre tilfeller skal eventuell manglende avviklet ferie overføres til neste år. Motivet for lovend-

ringen er at dette vil stimulere begge parter til å sørge for at ferien faktisk blir avviklet slik loven forutsetter.

Overføring av ferie

Utgangspunktet er at ferien skal avvikles i løpet av ferieåret. Dersom det likevel ikke er gjort, er adgangen til å avtale overføring av ferie eller avtale forskuddsferie begrenset til to uker.

Det er ikke vedtatt endringer i reglene om overføring av ferie som ikke er avviklet når årsaken til manglende ferieavvikling er sykdom eller permisjoner.

Ekstra ferieuke fra fylte 60

Fra og med 2009 endres bestemmelsen i ferieloven § 5 nr. 2 vedrørende 60-åringers rett til en ekstra ferieuke. Tidligere gjaldt denne retten for de som fyller 60 år før 1. september. Endringen innebærer at retten til ekstra ferie nå skal gjelde alle arbeidstakere fra og med det kalenderåret de fyller 60 år.

Inter Revisjon er med over 375 ansatte, et av Norges største revisjons- og rådgivingsmiljøer. Vi står for en høy faglig standard, og fokuserer på oppdatering og videreutdanning av ansvarlige revisorer og medarbeidere.

WWW.INTERREVISJON.NO

Oppdatert veiledning pensjonsforutsetninger

Beregningsforutsetningene er oppdatert basert på markedsituasjonen pr. 31. desember 2008. For foretak som har innhentet pensjonsberegningene på et tidligere tidspunkt, må det vurderes om endringene i forutsetninger fra beregningstidspunktet til balansedagen har vesentlig effekt på

Gjennomsnittlig diskonteringsrente ved 25 års vektet varighet på pensjonsforpliktelsen (varierer fra 3,3 % (5 år) til 3,8 % (40 år))	3,80 % (4,30 %)
Risikopåslag for de som benytter NRS 6 og velger å estimere en foretaksobligasjonsrente	Ca. 2,00 % (1,50 %)
Avkastning ved plassering i livselskap	Ca. 5,80 % (6,30 %)
Gjennomsnittlig lønnsvekst (inkl. karrieretillegg)	Ca. 4,00 % (4,50 %)
Regulering av pensjon under opptjening i folketrygden	Ca. 3,75 % (4,25 %)
Pensjonsregulering (minimum/maksimum)	Ca. 1,50 % (2,00 %)/ 3,75 % (4,25 %)

Med bakgrunn i den betydelige usikkerheten som preger dagens markedsituasjon og den betydelige volatiliteten i markedet, er de angitte beregningsforutsetningene beheftet med stor usikkerhet. Usikkerheten gjelder særlig med hensyn til anslagene på realrente, inflasjon og reallønnsutvikling, herunder den innvirkning disse parametrene har på øvrige beregningsforutsetninger.

Det enkelte foretak må selv fastsette forutsetningene basert på en konkret vurdering

regnskapet. I så fall må det foretas en oppdatering av beregningen på balansedagen.

Følgende veiledende forutsetninger er fastsatt: (tall i parentes tallene pr. 31.10.08)

for den enkelte pensjonsordning. Forhold hos det enkelte foretak og i den enkelte pensjonsordning kan medføre behov for å avvike fra enkelte av anbefalingene. Av denne grunn anmodes brukerne av denne veiledningen å lese bakgrunnen for fastsettingen av de anbefalte forutsetninger i veiledningen.

Veiledningen kan lastes ned gratis på: www.regnskapsstiftelsen.no

Færre nyregistreringer i Foretaksregisteret

Det var til sammen 4 000 færre nyregistreringer i 2008 enn året før. I tillegg har antallet slettede selskaper økt. Mens det i 2007 ble slettet 18 196 foretak, ble 20 778 slettet i 2008. Ved årsskiftet var det i Foretaksregisteret registrert totalt 409 841 foretak. Det ble registrert 17 372 nye aksjeselskaper i 2008.

Av norskregistrerte utenlandske foretak (NUF) var det 3 595 nyregistreringer i 2008.

Enkeltpersonforetak

I 2008 ble det registrert 25 714 nye enkeltpersonforetak i Enhetsregisteret. Dette er foretak som ikke har plikt til å være registrert i Foretaksregisteret. 6 411 nye enkeltpersonforetak ble registrert i Foretaksregisteret.

Flere registrerer seg elektronisk

Også i 2008 var det økning i antallet foretak som velger å registrere seg elektronisk gjennom Altinn.no. Andelen som registrerer seg elektronisk ligger på om lag 30 prosent.

Verdipapirhandellden - innsending til regnskapstilsynet

Nye regler i verdipapirhandellden trådte i kraft delvis 1. november 2007 og delvis 1. januar 2008. Basert på regnskapskontrollen 2008 finner Kredittilsynet det nødvendig å understreke følgende i rundskriv 14/2008.

Innsendelse av årsrapport, halvårsrapport og kvartalsrapport til Kredittilsynet

I rundskriv 5/2008 pkt. 4.1 er det gitt informasjon om innsendelse av periodisk finansiell rapportering til Kredittilsynet. Innsendelse til Kredittilsynet anses oppfylt ved lagring i den offisielle lagringsmekanismen (OAM). Kredittilsynet har observert at flere foretak ikke lagrer periodisk finansiell rapportering i OAM-en. Kredittilsynet gjør oppmerksom på at den finansielle rapporten må lagres direkte, da det ikke er

tilstrekkelig å lagre en lenke til et annet nettsted hvor den finansielle rapporteringen er tilgjengelig. Kredittilsynet vil ha tilgang til den lagrede finansielle rapporteringen, og foretakene behøver dermed ikke å sende rapporteringen separat til Kredittilsynet, eller gi melding om dette. Foretak som etter annen lovgivning plikter å sende inn den finansielle rapporteringen til Kredittilsynet, må videreføre dette.

Frist for offentliggjøring av årsrapport og innsendelse av KRT-1003

Fristen for offentliggjøring av årsrapport har blitt endret fra og med regnskapsåret 2008. Årsrapporten skal offentliggjøres senest fire måneder etter regnskapsårets utgang. Kredittilsynet gjør oppmerksom på

at denne fristen gjelder både for aksje- og obligasjonsutstedere.

Fristen for innsendelse av egenrapportering på skjemaet KRT – 1003 Rapportering fra utstederforetak ved Oslo Børs er 15. mai 2009 for både aksje- og obligasjonsutstedere.

Revisjonsberetningen

Utsteder har plikt til å sende melding til Kredittilsynet dersom revisor har funnet at regnskapet ikke bør fastsettes slik det foreligger, eller gitt presiseringer eller tatt forbehold i revisjonsberetningen. Slik melding skal sendes så snart revisjonsberetningen er mottatt av utsteder. Flere utstedere hadde presisering i revisjonsberetningen i 2007, men kun én av disse ga melding til Kredittilsynet i samsvar med bestemmelsen.